

تعطیلات تمام شد؛ ادارات همچنان نیمه تعطیل

باوری وجود دارد که می‌گوید تعطیلات در ایران زیاد است، باوری که حتی سبب شد بحث ساماندهی تعطیلات در ایران به کار کارشناسی در مجلس شورای اسلامی برسد و نتیجه برخلاف تصور همگان شود.

براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، آفت تعطیلات در ایران پدیده بین‌التعطیلی است تعطیلات تمام شد؛ ادارات همچنان نیمه تعطیل

باوری وجود دارد که می‌گوید تعطیلات در ایران زیاد است، باوری که حتی سبب شد بحث ساماندهی تعطیلات در ایران به کار کارشناسی در مجلس شورای اسلامی برسد و نتیجه برخلاف تصور همگان شود.

بر اساس گزارش رسمی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نه تنها تعطیلات در ایران زیاد نیست بلکه نسبت به برخی از کشورهای کم است، اما آنچه باعث شده این تعداد اندک تعطیلات به عنوان چالش جدی در جامعه مطرح شود، پدیده بین‌التعطیلی ناشی از تعطیلات و زبان‌های اقتصادی مرتبط به آن است.

گذشته از پدیده بین‌التعطیلی، مساله تداوم خودسرانه تعطیلات نیز حکایت دیگری است که خصوصا در فضای ادارات دولتی، مدارس و دانشگاه‌های کشور به شدت رایج شده است.

بر این اساس اگر در روزهای 5 تا 12 فروردین و حتی 14 و 15 همین ماه به دنبال انجام کاری اداری هستید احتمال این‌که بتوانید به نتیجه برسید، بسیار کم است. اگر حتی یکی از کارمندان مرتبط به مساله شما در محل کارش حاضر باشد، رئیس یا مافوق او در مرخصی بسر می‌برد و بالاخره در انجام کارتان به بن‌بستی می‌رسید که حکایت از تعطیلات و مرخصی دارد.

یکی از شهروندان تهرانی که 6 فروردین‌ماه به یکی از ادارات دولتی مراجعه کرده است، به او گفته شده بعد از 13 فروردین مراجعه کند و به‌رغم مراجعه مجدد در 14 فروردین به دلیل مرخصی کارمندان، به او گفته شده روزهای آینده مراجعه کند. این مساله برای اغلب شهروندان که در روزهای بین‌التعطیلی به مراکز دولتی مراجعه می‌کنند، تکرار می‌شود و گذشته از این موضوع حتی بعد از پایان تعطیلات نوروز خبری از رونق کاری در اغلب فضاها دولتی نیست.

در مدارس نیز روز 14 فروردین کلاس‌های درس نیمه‌تعطیل است و دانشجویها هم اولین روز تحصیلی در سال جدید را معمولا اولین شنبه بعد از 13 فروردین درنظر می‌گیرند.

هادی مقدسی، رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی با تایید این موضوع به «جامجم؛ می‌گوید: بررسی ساماندهی تعطیلات در کمیسیون اجتماعی مجلس نشان داد که تعطیلات در ایران زیاد نیست و در نهایت قرار شد بررسی این موضوع که تعدیل کردن تعطیلات به صلاح کشور است در کمیسیون فرهنگی مورد بررسی قرار گیرد.

او ادامه می‌دهد: تعطیلات برای استحکام خانواده، افزایش بازده و توان کاری شاغلان مفید بوده و برآن تاکید شده است، بر این اساس باید توجه کنیم که در کشور ما بحث افزایش تعطیلات مطرح نیست بلکه ضعیف بودن بهره‌وری، علاقه و مسوولیت کاری مد نظر است.

وای از این بین‌التعطیلی

تا چند سال پیش هر چهارشنبه یا یکشنبه قرمز در تقویم‌ها خبر خوشی بود برای کسانی که می‌خواستند یک مسافرت چندروزه داشته باشند. پنجشنبه یا شنبه‌ای که به اصطلاح بین تعطیلات مورد نظر قرار می‌گرفت، حتما تعطیل می‌شد اما حالا چند سالی است که این تعطیلی حتمی جایش را با یک تعارف عوض کرده است.

مدارس و دانشگاه‌ها اغلب تعطیل می‌شود و به همه کارمندان دولت اجازه داده می‌شود در صورت درخواست مرخصی بتوانند از این فرصت استفاده کنند. گذشته از این‌که تعطیلی فرزندان و نیمه‌تعطیل بودن والدین شاغل خودش مشکل جدیدی را فراهم می‌کند، اما معمولا این مشکل با مرخصی حل می‌شود و باز کار به جایی می‌رسد که حضور در ادارات دولتی لزوما به معنای انجام کار ارباب رجوع نخواهد بود.

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نیز نشان می‌دهد که ضربه بین‌التعطیلات بیشتر از تعطیلات رسمی کشور است.

این گزارش می‌گوید: پراکندگی این تعطیلات به گونه‌ای است که نسبت به کشورهای با 2 برابر تعطیلات، بیشترین چالش را برای کشور از حیث اقتصادی و آشفته‌گی و به هم ریختگی امور به همراه دارد. در واقع چالش اصلی تعطیلات در کشور توالی تعطیلات رسمی (مذهبی، ملی و حکومتی) با تعطیلات پایان هفته و ایجاد پدیده بین‌التعطیلی در کشور است. مهم‌ترین علت این پدیده به تعیین تعطیلات مذهبی بر اساس تقویم هجری قمری بازمی‌گردد. بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به دلیل چرخش ماه قمری در موارد متعددی تعطیلات مذهبی به گونه‌ای در توالی با تعطیلات (آخر هفته، ملی و حکومتی) که بر اساس تقویم شمسی تعیین شده است، قرار می‌گیرد که بخش عمده یک هفته کاری را به تعطیلی می‌کشاند و پدیده‌ای که به بین‌التعطیلی معروف است، ایجاد می‌کند.

نکته حائز اهمیت در خصوص تعطیلات مذهبی در کشور این است که میانگین تعطیلات مذهبی در جهان 3/5 روز است در حالی که در ایران 15 روز یعنی 4/2 برابر میانگین جهانی است. البته این تعطیلات با توجه به ماهیت دینی نظام اسلامی امری طبیعی و عادی است؛ اما در هر حال زیاد بودن تعطیلات مذهبی و پراکندگی آنها در تمام ماه‌های قمری و تعیین این تعطیلات در تقویم بر اساس تقویم قمری باعث تلاقی و توالی آنها با تعطیلات ملی، حکومتی و پایان هفته می‌شود.

تقویم تعطیلات در ایران

بر اساس ماده یک پیش‌نویس طرح ساماندهی تعطیلات رسمی در ایران، تعطیلات رسمی قطعی در تقویم کشور شامل 4 روز نخست نوروز، روز 13 فروردین‌ماه، روز عید فطر، روز عید غدیر، روز عید قربان، روز نیمه شعبان، روز 28 ماه صفر، روز 21 ماه رمضان، روزهای تاسوعا و عاشورای حسینی، روز 22 بهمن، روز 14 خرداد و اربعین حسینی خواهد بود.

مطابق تبصره 1؛ این ماده، در صورتی که روز عید فطر در روز جمعه واقع شود تعطیلی عید فطر 2 روز خواهد بود.

بر مبنای این طرح، روز ولادت و شهادت امام رضا (ع) در استان خراسان رضوی و روز شهادت امام صادق (ع) و حضرت زهرا (س) در استان قم تعطیل رسمی خواهد بود؛ اما در این 4 روز در همه نقاط کشور ساعت کار یک ساعت دیرتر شروع می‌شود و روز 29 اسفند نیمه‌تعطیل و ساعت کاری تا 12 ظهر خواهد بود. همچنین مطابق این طرح، روز 11 اردیبهشت فقط برای کارگران کشور تعطیل محسوب می‌شود.

روح تعطیلات ادامه دارد

حالا که تعطیلات در ایران به روزهای قرمز تقویم محدود نمی‌شود، لازم است دولت برای نظام کاری ادارات دولتی برنامه جدیدی ارائه دهد. بر این اساس لازم است با برنامه‌ریزی جدید از یک طرف انگیزه کاری و بهره‌وری افزایش یابد و از سوی دیگر نحوه ارائه کار در ادارات دولتی در ایام بین‌تعطیلات کاملاً تضمین شده باشد تا شهروندان دچار سردرگمی نشوند.

مستوره برادران نصیری / گروه جامعه